

یونسکو ما در هر سال فقط یک پرونده را می‌توانیم ارائه دهیم که در ادامه کارهای اولیه کارشناسی از سوی یونسکو روی آن انجام و بعد در صورت پذیرش سؤالات مطرح شده، از سوی یونسکو پاسخ داده می‌شود و نهایتاً منجر به اعزام ارزیاب برای بازدید میدانی می‌شود.

این روال حدود یک‌سال زمان برده و در ادامه در مقر یونسکو واقع در فرانسه جلسات متعددی در این خصوص انجام شده و معایب آن نیز در سطح جهانی با حضور همه کشورها مطرح و بررسی می‌شود.

ثبت آثار ایران در فهرست یونسکو چه تأثیری بر جایگاه بین‌المللی ایران داشته است؟
وزارتخانه چه برنامه‌ای برای تقویت دیپلماسی فرهنگی از طریق میراث جهانی دارد؟
کمیته میراث جهانی یک شورای ۲۱ نفره را تحت عنوان هیأت رئیسه دارد که تمامی آثار در آن رای‌گیری شده و به ثبت جهانی می‌رسند.

درخصوص حفاظت و مدیریت میراث جهانی باید گفت که همه آثاری که در فهرست آثار ملی ثبت می‌شوند، یک سری قوانین در حوزه حفاظت، پایش، مرمت و احیا آنها متردد می‌شود. مانند بسیاری از آثار موجود که در صورت نیاز روی آنها کارهای مرمتی انجام می‌شود تا در گذر زمان دوام آورده و پابرجا باشند. متولی این امر میراث فرهنگی است که مکان‌های تاریخی مانند «آرامگاه بوعلی، تخت جمشید، آرامگاه نادر و...» را که نگاه حاکمیتی روی آنها است، همه ساله با منابعی که از سوی دولت در اختیار قرار

حوزه به‌شمار می‌رود، هر چند که متأسفانه نزدیک به بیست سال قبل و بعد از جنگ، کشور ما وارد مرحله ثبتي نشده است، اما به‌واسطه اینکه ایران پایگاه تمدنی بسیار طولانی داشته است، جایگاه یکی از کشورهای برتر این حوزه را به خود اختصاص داده است.

بعد از شناسایی هراتر، تقریباً یک‌سال در حوزه فهرست مطالعات ملی روی آن کارهای مطالعاتی صورت می‌گیرد و بعد در صحن شورای ملی مطرح شده و اگر کارشناسان امر تمامی معیارهای مورد نیاز را لحاظ کنند، مانند سایر شوراها به این نتیجه می‌رسند که یک اثری حائز شرایط ثبت شدن در فهرست ملی است یا خیر.

چگونه می‌توان از ظرفیت میراث فرهنگی و جهانی ایران برای توسعه پایدار، به‌ویژه در حوزه گردشگری و اقتصاد محلی، استفاده کرد؟ آیا پروژه‌های موفقی در این زمینه اجرا شده است؟

در حوزه میراث جهانی، آثار ثبت شده در فهرست ملی با بررسی معیارهایی براساس کنوانسیون‌های عنوان شده، اگر دارای معیارهای لازم باشند برای آنها پرونده تشکیل می‌شود. به‌عنوان مثال بالغ بر بیست‌سال روی پرونده باستانی «استخر» در «تخت جمشید» کار کرده‌ایم که در حال حاضر نهایی شده و در ادامه با بررسی یونسکو پیشنهاد داده می‌شود تا با توجه به معیارهایی، کار مشورتی لازم روی آن صورت گرفته و شهریور هر سال پرونده آن برای یونسکو ارسال شود.

هر چند متأسفانه با توجه به تقسیمات

جناب دکتر به‌عنوان نخستین سؤال نقش وزارتخانه در حفاظت از میراث جهانی چیست و چه برنامه‌ای در این خصوص دارید؟
در وزارت میراث فرهنگی سه معاونت تخصصی وجود دارد که عبارتند از حوزه معاونت میراث فرهنگی که تمام اتفاقات و موضوعات مرتبط با حوزه فرهنگی به آن مربوط می‌شود که برنامه‌های تثبیتی چهار نوع اثر در این حوزه انجام می‌گیرد. آثار ما اعم از آثار ملموس که به دو بخش منقول و غیرمنقول تقسیم می‌شوند و همچنین آثار طبیعی واجد ارزش در فهرست‌های ملی و جهانی و آثار ناملموس که بهتر است آن را تحت عنوان آثار معنوی یا غیرمادی خطاب کنیم؛ در حوزه آثار ملی قرار دارند.

وزارت میراث فرهنگی چه برنامه‌های مشخصی برای حفاظت و مدیریت آثار ثبت‌شده ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو دارد؟ چه چالش‌هایی در این مسیر وجود دارد؟

نحوه قرارگیری اثر در فهرست آثار ملی هم براساس معیارهایی است. ما در دنیا دو کنوانسیون داریم که از آن تحت عنوان کنوانسیون ۱۹۷۲ در حوزه آثار ملموس و آثار غیرمنقول برنامه‌ریزی شده است و بخش دیگر آن تحت عنوان کنوانسیون ۲۰۳ که بیشتر آثار غیرمادی یا معنوی را در بر می‌گیرند.

ایران به واسطه غنای این آثار یکی از کشورهای برتر، میان ده کشور اول در این

